

Gure HH  
eta LHko  
ikastetxetik  
Pandemiaren  
irakurketa

# Gure HH eta LHko ikastetxetik Pandemiaren irakurketa

---

## **Txiki Estivariz Martínez de Antoñana.**

Haur hezkuntzan diplomatua eta LHn graduatua P.T minorrarekin.  
Gaur egun, Gasteizko Lakuabizkarrako eskolan P.T irakaslea da.

## **Oihana Plazaola Ugarte.**

Haur hezkuntza eta Pedagogia Terapeutikoan diplomatua. Gaur egun,  
Gasteizko Lakuabizkarra eskolako HHko koordinatzailea da.

2020ko Martxoaren 8a, gure artean behintzat, pandemia urtearen 0 eguna izan zela esan dezakegu. Igande hartan azken urteetan hauspotutako emakumeen nazioarteko eguna indartsu etorri zen, aldarriak ahoz gora, zaintzak erdigunera... ez zen egun hartako gai bakarra izan, azken asteetan munduaren beste txoko batzuetan COVID-19a ezin kontrolatuta zebiltzan, eta guri urrun zegoela iruditu arren, etxeko sukalderaino sartua geneukan.

Jendartean ordura arte ezagututako errealitatearen azken hasperenak ziren eta gu ezjakintasunean bizi ginen.

Denborak eta distantziak ematen duen jakinduriarekin orain lehen aste haiek aztertuta honako laburpena egin dezakegu: politikoen aldetik antzerki asko, ezjakintasuna, erabaki kontraesankorrak, debeku ugari, eta hezkuntza Sailaren eskutik bereziki komunikabideetan propaganda asko, baina langileenganako mezuetan isiltasuna. Bestalde, eskoletan gauden kolektibo desberdinetako langileon artean urduritasuna nagusi, batzuen kasuan lanpostuak kolokan, umeei zegokienez, familia adina egoera, zaintzen afera puri-purian, jendartea dardarka

egoera berriaren aurrean. Eta nola ez, beti bezala errudunak aurkitu nahi izan zituzten, Martxoaren 8ko manifestazioaren ondorioz, pandemia zabaltzearen ardura, feministoi leporatu ziguten.

Eskolari dagokionez, bertako langile guztiok egun batetik bestera ordu arte gutako inork egin ez zuen zerbait asmatu behar izan genuen, tele eskola. Pandemia garaian etxean genituen ikasleei irakastea. Egia da, guztiontzat zela berria egoera eta Hezkuntza Sailean lanean daudenek ere ez zutela erreferentziarik, baina oso poliki eta oso gaintik erantzun zuten. Eskola publikoko langileok eta familiek orokorrean ez genuen babesik sentitu, oso bakarrik egin genuen bidea. Ikasturtea bukatu bitartean Hezkuntza Sailak komunikabideetan behin eta berriro egin zuen propaganda guztia digitalizazioan oinarritua zegoen, beraien esanetan dena ondo zihoan, ez zegoen zertaz kezkatu.

Eta guk kezkak genituen, kezka handiak.

Hezkuntza mundutik at dauden pertsonak eta komunikabideei kasu egiten dietenek, garai hartan 10 urteko ikasle bat irudikatuko zuten etxean, familiarekin, ordenagailu polit batekin eta inongo zailtasunik gabe lanak txintxo-txintxo egiten.. Baina, guk badakigu eskola anitza dela, eta ikasle denek dituztela beharrak, batzuk besteek baino gehiago, baina denek dituzte behar bereziak eta hori ezin da ordenagailu baten bidez konpondu. Ikasleek eskola behar dute, eta irakasleok ikasleak eskolan behar ditugu ikaste-irakaste prozesua bere osotasunean eman ahal izateko, arlo akademikoaz gain, ezinbestekoak diren, arlo soziala, emozionala... landu ahal izateko. Bestalde, Haur hezkuntzako ikasleei buruz ere ezer gutxi entzun genuen.

Guzti hori komunikabideetan ikusten eta irakurtzen ari ginen bitartean, Eskolako familia bakar batek eskatu zuen internet izateko txartela, baina ez zitzaien inoiz heldu. Bestalde guk badakigu ordenagailu baten bidez ez dela dena konpontzen eta etxe bat baino gehiagora oinarrizko materiala bidali genuen, margoak, jostailuak, ipuinak... Hala ere, errealitateak astindu ederra eman zigun familia batek janaria eskatu zigun egunean!

Bien bitartean arazo larri bat genuen jendartean. Umeak etxean zeuden, lanera joan behar zutenek ezin zituzten seme-alabak aitona-amonekin utzi ordura arte bezala, ezta arriskua zuten beste pertsona batzuekin ere. Helduen zaintza ez zen errazagoa izan, askoren kasuan zaintza horien ardura hartu zuten kutsatuko zituzten arriskuaren

beldurrarekin. Bestalde ez dugu ahaztu behar beste zaintza motak ere badaudela, familia nuklearretik at kokatzen direnak: lagunak, auzokideak, pisukideak, guzti honek feministok urteetan aldarrikatutako zaintzen afera agerian utzi zuen. Eta aurrera begira daukagun errealitateak lege berriak eta aukera berriak eskatzen ditu, zailak suertatzen diren egoeren kudeaketa egin ahal izateko.

Gure eskolan dena ez zihoan ondo, tele eskola ikasleak galtzen hasi zen, familia batzuk gero eta urrunago sentitzen genituen, asteak aurrera joan ahala, nekea nabaria zen umeengan baita ume horien zaintzak etxean egiten ari ziren pertsonengan ere, kasu gehienetan emakumeak. Beraiek izan baitziren ikastetxearekin kontaktua mantendu zutenak, lanak birbidali, zalantzak argitu, umeei azalpenak eman... Ikasleria interesa galtzen hasi zen, digitalizazioa ez zen nahikoa, analogikoak ere ez zuen aukera gehiegirik ematen eta bien bitartean ikasturteko gutxieneko helburuen lorpenean jo eta su ari ginen gure programazioak egokitzen. Eta askotan esan ohi den bezala paperak dena jasaten du baina errealitatea ez da izaten hain erraza.

Ikasturte bukaera oso esanguratsua izan zen, ikasleekin bilera xume bat egin genuen, agur esateko. Ume asko oso gaizki ikusi genituen, aurretik ere bagenekien hainbat etxe ez zirela umeentzat toki segurua, baina aurpegi haietaz oroitzak oraindik ere hotzikara sortzen digu. Jendartean dauden datuei kasu eginez gero gure ikasleen artean, tratu txarrak, abusuak etab. jasandakoak genituen, ez geneukan inongo mediorik haiei laguntzeko eta gainera uda zetorren aurretik.

Irakasleok uda deskantsu hartzeko erabiltzen dugu, hurrengo ikasturterako pilak kargatzeko. Aurtengo kasuan behea jota geunden, eta gainera bagenekien irailean berriro hasi behar genuela pandemiaren kudeaketarekin, eta askok tele eskola berriro bueltatuko zela uste genuen arren, zorionez ez da hala izan. Eskola eremu segurua omen da, langileok eta umeek bereziki jasan ditugun aldaketa guztien ondorioz. Baina egiari zor, esan beharra dago ikasleriak asko galdu duela, ikastetxean eta patioan askatasunean mugitzeko aukera, bere gelakoak ez diren beste guztiekin jolasteko, ikasteko eta harremanak izateko aukera, taldean materiala partekatuz ikasteko aukera, etab.

Oraindik ez dakigu pandemia honek zenbat iraungo duen, ezta zein norabide hartuko duen ere, eta dagoeneko ikusten ari gara 2020-2021 ikasturtean zehar, konfinamenduak umeengan eragindako sarraskiaren ondorioak. Etxe askotan

indarkeria matxista pairatu dute, eta hau gure begiekin ikusi eta belarriekin entzun dugu umeengandik. Egoera larria da, Indarkeria hau modu askotan ematen ari da, psikologikoki, fisikoki... Eta irakasle eta hezitzaileok gure eskuetan dagoen gutzia egin arren, ez da nahikoa, ume horiek babesik gabe jarraitzen dute. Sistemak oztopo asko jartzen ditu neurriak jarri ahal izateko, eta horrek sortzen digun amorrua sekulakoa da.

Eskolan ditugun ume guztiek behar bereziak dituztela esan dezakegu are gehiago konfinamenduaren ondorioz. Hezkuntza sailak laguntza berdinak bideratzea erabaki du edozein kasutan, ikasleen profila kontutan hartu gabe, ezta eskolako ISEKa ere. Euskarari dagokionez, inolako baliabiderik ez, orain arte geneukanarekin jarraitzen dugu, kasu onenetan HIPI figura lanaldi erdian ikastetxe bakoitzeko. Ikasle askoren kasuan euskararekiko kontaktua eskolako harremanetara soilik mugatu zen. Ondorioz Euskaldunak ez diren eremuetan atzerakada nabarmena izan da euskararen erabileraren gaitasunean eta honi buruz Hezkuntza Sailak ezer gutxi aipatu du.

Hezkuntza Publikoak aukera berdintasuna bermatu nahi badie bere ikasle guztiei, orain arte jarritako baliabide pertsonal eta materialak ez dira nahikoak ezta gutxiagorik ere. Etorkizuneko Euskal Herriko jendartean gero eta desberdintasun handiagoak izango ditugu gaur egungo hezkuntza publikoan baliabideak jartzen ez badira eta horretarako egin beharreko inbertsioa orain artekoa baino handiagoa izan beharko da.

Argi geratu zaigu Eusko Jaurlaritzari hezkuntza publikoa berdin zaiola, baina kapitalismoak martxan jarraitu dezan eskolak irekita behar dituzte, familiak lanera joateko, zaintzak bermatuta egoteko. Hezkuntza Sailari berdin zaio zein den gure ikastetxeetako hezkuntza proiektua, gure metodologia, eta azken urteetan eskolak eraldatzeko egin dugun esfortzu pertsonala edo materiala.

Azken urtea oso arraroa izan da, atzera pauso nabarmenak eman ditugu aspektu askotan, baina dena ez da negatiboa izan, gauza positiboak ere atera ditugu. Beti kexatu izan gara aldarriak egun bakarrekoak ez direla izan behar, eguneroko lana direla, baina oraingoan konfinatuta geunden bitartean egun bakarreko hainbat aldarri garrantzitsu lantzeko aukera izan genuen, horien artean Maiatzak 17a, LGTBIQ+ fobiaren aurkako eguna, familiei gure ikastetxeko baloreak adieraziz eta aukera desberdinak helaraziz: ipuinak, abestiak, filmak, etab.

Aurten ere egun bakarreko aldarriak gustura hartu ditugu, Azaroaren 25ean ekintza xumeak eginez eskoletan eta Martxoaren 8a beti bezala, indartsu eta gogotsu kalean, etxean zein eskoletan ospatuko dugu.

Pandemia honetan gauden unean eta dakigun apurrarekin irakurketa xume hau egin dugu, kontziente gara epe ertainean gure iritziak aldatuko direla; dena den eskola publikoaren alde lanean jarraituko dugu, feminismitik eta etorkizuneko jendarte inklusibo, berdintzaile, anitza eta euskalduna amesten.